

Agnieszka Stopińska-Pajak

ORCID 0000-0002-8631-5825

WPROWADZENIE

Zapraszając Państwa do lektury drugiego numeru roku 2021 rozpoczynamy od słów pożegnania Prof. dr. hab. Józefa Pólturzyckiego, który 25.08.2021 roku odszedł na wieczny spoczynek. Profesor dla polskiej andragogiki jest postacią wyjątkową. Można powiedzieć, że stworzył środowisko andragogiczne w Polsce. Był inicjatorem powołania do życia Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego, jego pierwszym prezesem, a później honorowym prezesem. Przyczynił się do powstania czasopism ATA – przede wszystkim czasopisma „Rocznik Andragogiczny”, w którym był pierwszym i wieloletnim redaktorem naczelnym oraz współuczestniczył, wraz z prof. Anną Wesołowską, w powołaniu naszego pisma „Edukacja Dorosłych”. Profesor Józef Pólturzycki był zaangażowany w powstanie Letniej Szkoły Młodych Andragogów, był współorganizatorem Toruńskich Konferencji Andragogicznych oraz pomysłodawcą Zakopiańskich Konferencji Andragogicznych, nawiązał też współpracę z Niemieckim Towarzystwem Uniwersytetów Ludowych (DVV – przedstawicielstwo w Polsce). To tylko kilka przykładów z bogatej aktywności Profesora na rzecz zintegrowania środowiska polskich andragogów. Oczywiście, jest Autorem bardzo wielu publikacji andragogicznych, których w tym miejscu nie będę przywoływała. Szczegółowo pisze o nich Monika Gromadzka w niniejszym wydaniu „Edukacji Dorosłych”, w artykule, od którego rozpoczynamy aktualny numer.

Rozwój każdej dyscypliny naukowej jest wytworem twórczości ludzi – uczonych, badaczy, organizatorów życia naukowego. Historia nauki to historia ludzi ją tworzących, o czym pisali Leszek Kołakowski, Ralph Emmerson, Ludwik Krzywicki i wielu innych. Profesor Józef Pólturzycki wniósł do naszej dyscypliny – andragogiki – swój znaczący wkład.

Sylwetka i dokonania Profesora znajdą szersze omówienie w „Roczniku Andragogicznym” za 2022 rok.

Z wielkim smutkiem żegnamy Pana Profesora.

Tematyka aktualnego numeru „Edukacji Dorosłych” oddaje, jak sądzę, specyfikę czasu, którego teraz doświadczamy. Nadal bowiem żyjemy w czasie pandemicznym, w którym ograniczamy bezpośrednie kontakty, edukację i uczenie się realizujemy w dużej części za pośrednictwem mediów internetowych, a nasza codzienność przebiega w hybrydowych przestrzeniach. Żyjemy w nieustającym strachu, podsycanym zarówno informacjami o wzrastającej liczbie zachorowań oraz rekordowej liczbie zgonów, tzw. ponadwymiarowych, po raz pierwszy po drugiej wojnie światowej w tak dużej skali, nowych wariantach koronawirusa Covid-19, ale także doniesieniami o zbliżającej się katastrofie klimatycznej, o nowych migracjach, wreszcie o zagrożeniu naszej wschodniej granicy. Doświadczamy epidemii osamotnienia, zagubienia, chociaż paradoksalnie jesteśmy jak nigdy wcześniej, poprzez nowe technologie, bardzo połączeni z innymi (Hatałska, 2021). To oczywiście ukazuje złożoność naszej sytuacji społecznej, w tym także edukacyjnej. Warto przywołać w tym miejscu słowa Stanisława Lema, które podaję za Hatałską (2021, s. 42): „Jak pisał Stanisław Lem: »za wyjście z opresji (...) zawsze trzeba płacić, przy czym rozmiary i terminy tej płatności, jak również sposoby jej egzekwowania z reguły są niespodzianką«.

W tekstach zamieszczonych w prezentowanym numerze znajdują się takie, które bezpośrednio odnoszą się do doświadczeń bycia online i ukazują różne aspekty włączania ich w naszą codzienność. Mam na myśli artykuły: Betay Cyboran i Julii Kluzowicz, Hanny Bortnowskiej, Bartosza Seilera i Aleksandry Noskowskiej. Pośrednio także w tekście Anety Słowik odnajdujemy wątki związane z kwestią nawiązywania relacji i budowania sieci społecznych poprzez media internetowe. Natomiast Krzysztof Klimek podejmuje zagadnienia edukacji dla bezpieczeństwa dorosłych, ukazując nie tylko „stare” zagrożenia, ale i te nowe. Edukacja może dostarczyć dorosłym narzędzi do przeciwdziałania i bronięcia się przed zagrożeniami.

Aleksandra Litawa analizuje zagadnienie znaczenia sztuki popularnej w procesie uczenia się dorosłych, wskazując na jej wielorakie walory poznawcze, emocjonalne i społeczne. Pozostałe dwa artykuły odnoszą się do innych zagadnień. Małgorzata Kamińska omawia potrzebę kształtowania postaw twórczych, innowacyjnych nauczycieli jako szczególną potrzebę epoki, w której żyjemy. Natomiast Ewa Lis przedstawia poglądy Marthy C. Nussbaum dotyczące edukacji, w tym szczególnie programu kształcenia ogólnego, który – jak pisze Ewa Lis – w ujęciu Nussbaum, ma być swoistym remedium na współczesny kryzys nauk humanistycznych.

Numer zamykają dwa sprawozdania z ważnych andragogicznych wydarzeń naukowych.

Zachęcam Czytelników/Czytelniczki do lektury naszego kolejnego numeru, z nadzieją, że znajdą w nim Państwo interesujące treści. Zapraszam także do nadsyłania tekstów do *Edukacji Dorosłych*.

Bibliografia

- Hatalska, N. (2021). *Wiek paradoksów. Czy technologia nas ocali?* Kraków: Wydawnictwo Znak.
- Lem, S. *Summa technologiae*, Wydawnictwo Literackie, Kraków 2020, s. 13. Cyt. za Hatalska, N. (2021). *Wiek paradoksów. Czy technologia nas ocali?* Kraków: Wydawnictwo Znak.